

IGNACY ŻYŁA

1. Nazwa obozu:

- a. Kozielsk,
- b. Griazowiec k. Wołogdy.

2. Skład jeńców:

- a. Oficerowie, szeregowi, policja;
- b. Oficerowie, szeregowi, policja.

3. Liczba jeńców:

- a. Ok. 2,4 tys.,
- b. Ok. półtora tysiąca.

4. Czas istnienia obozu:

- a. Od lipca 1940 r. do czerwca 1941 r.,
- b. Od maja 1940 r. do sierpnia 1941 r.

5. Opis obozu:

- a. Budynki pocerkiwne i należące do byłego urzędu administracyjnego cerkwi.
- b. Budynki pocerkiwne i należące do byłego urzędu administracyjnego cerkwi.

6. Życie w obozie:

- a. Zorganizowanie chóru przez ppor. Edwarda Kwiatkowskiego, koncertów – przez dwóch oficerów pianistów; zorganizowane przez bolszewików dla celów odnośnej propagandy: klub, kino, biblioteka wszystkich książek propagandowych komunistycznych, poza tym polskie książki (lektury) były przez władze (bolszewickie) konfiskowane. Obóz podzielony

na bloki i kompanie. Komunikaty radiowe – tłumaczenie na język polski przeprowadzał kpt. Wojska Polskiego Józef Pitneja z narażeniem się stałym na represje władz sowieckich w obozie.

- b. Podział na kompanie, zorganizowanie wykładów naukowych przez ppor. Felsztyna, wykonawcami i organizatorami nauki [byli] poszczególni oficerowie jako wykładowcy. Duży i bardzo dobry chór zorganizowany przez ppor. Edwarda Kwiatkowskiego [wykonywał] dość często utwory polskie o motywach żołnierskich i patriotycznych, z oper polskich lub religijne. Od czasu do czasu popisy artystyczne pod gołym niebem przygodnych amatorów komików internowanych oficerów.

7. Stosunek władz NKWD do jeńców:

- a. Agitacja przez pogadanki w grupach po blokach, długotrwałe przesłuchania mające na celu zastraszenie, sterroryzowanie lub zjednywanie sobie konfidentów wśród internowanych na rzecz NKWD.
- b. Długotrwałe przesłuchiwanie i zorganizowanie wywiadu wśród internowanych na rzecz miejscowego NKWD.

8. Jeńcy którzy wyróżnili się dodatnio lub ujemnie:

Wyróżnili się dodatnio: kpt. Józef Pitras, ppor. Dyliga i wielu innych, których nazwisk nie pamiętam.

Zasłużyli na ujemną uwagę: ppłk Podwysocki, komandor Kołaczkowski, mjr Łoziński, kpt. Smolański, Arciszewski o przywłaszczonym stopniu kapitana, por. Eugeniusz Mimikiel i wielu innych, których nazwisk w tej chwili sobie nie przypominam. Ppłk Podwysocki za wszelką cenę pragnął uzyskać obywatelstwo niemieckie, jak słyszałem, i z powodu tego chciał zaskarbić sobie względy sowieckich władz obozowych i NKWD, będąc dla władz lojalnym i usłużnym na stanowisku komendanta obozu w Kozielsku. Reszta wymienionych była zdeklarowana na rzecz propagandy komunistycznej. Punkt b. – jak w a.

Zmarli:

0,08 proc. do 0,1 proc., w dużej części na tle zaburzeń psychicznych, jeden wypadek samobójstwa przez powieszenie w Kozielsku: kpt. Józef Wasilewski.

Uwagi:

Krótki czas na wykonanie niniejszego kwestionariusza nie pozwala na dokładniejsze wyczerpanie materiału.

Miejsce postoj, 15 grudnia 1942 r.

Por. Ignacy Żyła